31997F0154

JEDNOTNÁ AKCIA
z 24. februára 1997
prijatá Radou na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a pohlavnému zneužívaniu detí

(97/154/SVV)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, najmä na jej článok K.3 ods. 2 písm. b),

so zreteľom na podnet Belgického kráľovstva,

keďže zavedenie jednotných pravidiel o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a pohlavnému zneužívaniu detí pravdepodobne prispieva k boju proti niektorým druhom nepovolenej imigrácie a zlepšuje súdnu spoluprácu v trestných veciach, ktorá je v spoločnom záujme členských štátov v zmysle článku K.1 ods. 3 a 7 zmluvy;

so zreteľom na rezolúciu o obchodovaní s ľuďmi prijatú Európskym parlamentom 18. januára 1996 ([1]) a rezolúciu o obetiach násilia, ktoré sú mladistvé, prijatú 19. septembra 1996 ([2]);

berúc do úvahy odporučenia o boji proti obchodovaniu s ľuďmi prijaté Radou 29. a 30. novembra 1993;

berúc do úvahy závery Európskej konferencie o obchode so ženami, ktorá sa konala vo Viedni 10. a 11. júna 1996;

berúc do úvahy závery Svetového kongresu proti pohlavnému zneužívaniu detí na obchodné účely, ktorý sa konal v Štokholme od 27. do 31. augusta 1996;

odvolávajúc sa na článok 34 Dohovoru o právach dieťaťa z 20. novembra 1989;

keďže obchodovanie s ľuďmi a pohlavné zneužívanie detí predstavujú vážne porušenie základných ľudských práv, najmä ľudskej dôstojnosti;

uvedomujúc si potrebu brať do úvahy najmä bezbranné postavenie obetí tohto druhu zločinu, najmä bezbrannosť detí;

keďže obchodovanie s ľuďmi a pohlavné zneužívanie detí sa môže stať významnou formou medzinárodného organizovaného zločinu, rozsah ktorého sa v rámci Európskej únie stáva stále viac znepokojujúcim;

usilujúc sa o vykonávanie opatrení, ktoré sú potrebné na zabránenie obchodovania s ľuďmi a pohlavného zneužívania detí;

berúc do úvahy skutočnosť, že Rada sa už rozhodla prijať účinné opatrenia proti obchodovaniu s ľuďmi, prijatím jednotnej akcie, na základe ktorej bol vytvorený adresár špecializovaných stredísk ([3]) a vytvorením výmenného programu pre odbornú prípravu osôb so skúsenosťami v tejto oblasti ([4]);

berúc do úvahy, že členské štáty Európskej únie, ktorých sa týkajú určité formy obchodovania s ľuďmi a pohlavného zneužívania detí, by mali čeliť prekážkam, tam kde existujú, zosúladenou činnosťou, na ktorej sa dohodli, zefektívniť súdnu spoluprácu v tejto veci, v súlade s viacročným programom spolupráce v záležitostiach spravodlivosti a vnútra, ktorý bol prijatý Radou 14. októbra 1996;

uvedomujúc si potrebu multidisciplinárneho prístupu k otázke obchodovania s ľuďmi a pohlavného zneužívania detí;

([1]) Ú. v. ES C 32, 5.2.1966, s. 88.
([2]) Ú. v. ES C 320, 28.10.1996.
([3]) Ú. v. ES L 342, 31.12.1996, s. 2.
([4]) Ú. v. ES L 322, 12.12.1996, s. 7.

berúc na vedomie, že pojmy použité v tejto jednotnej akcii sa nevzťahujú k akémukoľvek špecifickému právnemu systému alebo národnému právu, ale skôr môžu byť interpretované vo svetle právnych systémov členských štátov;

berúc na vedomie, že ustanovenia jednotnej akcie sa netýkajú povinností, ktoré vyplývajú členským štátom z dohovorov, ktorými sú viazané, ako Dohovor o potláčaní obchodovania s ľuďmi a zneužívania prostitúcie iných, alebo práva členských štátov prijímať opatrenia, ktoré ďalej posilňujú ochranu detí alebo boj proti obchodovaniu s ľuďmi,

PRIJALA TÚTO JEDNOTNÚ AKCIU:

HLAVA I

CIELE

A. Na usmernenie členských štátov pri uplatňovaní tejto jednotnej akcie a bez toho, aby boli dotknuté osobitné pojmy v právnych predpisoch členských štátov, tieto pojmy v kontexte jednotnej akcie znamenajú:

i) „obchodovanie“ je akékoľvek správanie, ktoré uľahčuje vstup, prechod, usadenie sa alebo odchod z územia členského štátu, vzhľadom na účely ustanovené v bode B písm. b) a d);

ii) „pohlavným zneužívaním“ vo vzťahu k dieťaťu sa rozumie takéto správanie:

a) navádzanie alebo prinútenie dieťaťa, aby sa zapojilo do nezákonného pohlavného styku;

b) zneužívanie dieťaťa na prostitúciu alebo inú nezákonnú sexuálnu praktiku;

c) zneužitie dieťaťa v pornografických predstaveniach a materiáloch, vrátane výroby, predaja a rozširovania alebo iných foriem obchodovania s takýmito pornografickými dielami a vlastnenie takýchto pornografických diel;

iii) „pohlavným zneužívaním“ vo vzťahu k dospelým sa rozumie prinajmenšom zneužívanie dospelých na prostitúciu.

B. Aby sa zlepšila súdna spolupráca, v zmysle zabránenia obchodovaniu s ľuďmi a pohlavného zneužívania detí, každý členský štát sa zaväzuje, pri rešpektovaní ústavných predpisov a tradícií právneho systému každého členského štátu, preskúmať príslušné vnútroštátne právne predpisy, ktoré sa týkajú opatrení ustanovených v druhej a tretej hlave, ktoré sa vzťahujú na tieto typy úmyselného konania, v súlade s postupom ustanoveným v štvrtej hlave:

a) pohlavné zneužívanie inej osoby ako dieťaťa s cieľom zisku, ak:

— osoba je prinútená najmä násilím alebo hrozbami alebo

— ak je použitá lesť alebo

— ide o zneužitie právomoci alebo iný nátlak, ktorý je taký, že osoba nemá skutočnú a prijateľnú možnosť výberu, ale musí sa podrobiť takému nátlaku alebo zneužitiu;

b) obchodovanie s ľuďmi inými ako deti s cieľom zisku s prihliadnutím na ich pohlavné zneužívanie za podmienok ustanovených v písm. a);

c) pohlavné zneužívanie alebo sexuálne násilie na deťoch;

d) obchodovanie s deťmi s prihliadnutím na ich pohlavné zneužívanie alebo sexuálne násilie.

HLAVA II

Opatrenia, ktoré majú byť prijaté na vnútroštátnej úrovni.

A. Každý členský štát preskúma platné právne predpisy a prax s cieľom ustanoviť, že:

a) typy konania, ktoré sú upravené v hlave I B sa považujú za trestné činy;

b) tieto trestné činy s výnimkou vlastníctva uvedeného v hlave I A bod. ii) písm. c) a účasti alebo pokusu o ich spáchanie sa trestajú efektívnymi, primeranými a odrádzajúcimi trestnými sankciami;

c) právnickým osobám sa môžu, kde je to primerané, uložiť správne sankcie v súvislosti s trestnými činmi, ktoré sú uvedené v hlave I B alebo tieto osoby môžu byť trestne zodpovedné za takéto trestné činy, spáchané v mene právnickej osoby s úpravami, ktoré sa vymedzia vo vnútroštátnom práve členského štátu. Zodpovednosť právnickej osoby nemá vplyv na trestnú zodpovednosť fyzickej osoby, ktorá bola spolupáchateľom alebo dala podnet k takýmto trestným činom;

d) sankcie, a kde je to primerané, správne opatrenia, ktoré sú uvedené v písm. b) a c) tejto hlavy zahŕňajú:

— ak sa týkajú fyzických osôb, v závažných prípadoch prinajmenšom vzatie do väzby s možnosťou extradície,

— kde je to vhodné, konfiškáciu nástrojov a výnosov z týchto trestných činov,

— tam, kde je to vhodné a upravené správnym alebo trestným právom členského štátu, trvalé alebo dočasné zatvorenie priestorov, ktoré boli použité alebo ktoré boli určené na spáchanie týchto trestných činov;

e) trestné činy, ktoré sú upravené touto jednotnou akciou, budú tam, kde je to primerané, patriť do predmetu úpravy Dohovoru Rady Európy 1990 o praní špinavých peňazí, vyhľadávaní, zhabaní a konfiškácii ziskov z trestných činov;

f) ich orgány sú príslušné s ohľadom na trestné činy, ktoré sú upravené v hlave I B písm. c) a d) aspoň v prípadoch, ak:

i) trestný čin bol spáchaný, úplne alebo čiastočne, na ich území;

ii) s výnimkou trestných činov vlastníctva pornografického diela podľa hlavy I A bod ii) písm. c), ak osoba, ktorá spáchala trestný čin je štátnym príslušníkom alebo sa zvyčajné bydlisko na území toho členského štátu.

B. Ak by to bolo iným spôsobom v rozpore so zásadami trestného práva, ktoré sa vzťahujú na súdnu právomoc, členský štát môže buď prijať alebo vykonať právomoc podľa bodu A ii) písm. f) za predpokladu, že trestný čin musí byť trestný aj podľa práva štátu, kde bol spáchaný.

C. Tam, kde členský štát uplatňuje požiadavku dvojitej trestnosti, ktorá je ustanovená v bode B, preskúma svoje právo s cieľom zabezpečiť, aby takáto požiadavka nebola prekážkou na účinné uplatňovanie opatrení proti jeho štátnym príslušníkom alebo osobám, ktoré majú zvyčajný pobyt na jeho území a sú podozriví zo zapojenia sa do takých trestných činov v súdnej právomoci, na základe ktorej nemožno prijať zodpovedajúce opatrenia, ktoré sú uvedené článku 34 Dohovoru o právach dieťaťa z 20. novembra 1989.

D. Členské štáty môžu ustanoviť, že budú vykonávať len súdnu právomoc, ktorá je ustanovená v bode A ii) písm. f), ak sú splnené určité procesné podmienky, alebo tam, kde obvineného páchateľa nemožno vydať:

— pretože žiadosť o vydanie zo strany štátu, na území ktorého bol trestný čin spáchaný, bola zamietnutá dotknutým členským štátom, alebo

— vzhľadom na potvrdenie členského štátu, na území ktorého bol trestný čin spáchaný, že nemieni požiadať o vydanie predpokladaného páchateľa trestného činu, alebo

— vzhľadom na nepodanie žiadosti o vydanie predpokladaného páchateľa trestného činu v primeranom čase zo strany členského štátu, na územi ktorého bol trestný čin spáchaný.

E. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že nad rámec bežných donucovacích opatrení, ako sú pátranie a zhabanie, sú k dispozícii zodpovedajúce vyšetrovacie právomoci a techniky, ktoré umožnia, aby páchatelia podľa bodu A písm. a), b) a e) boli vyšetrovaní a stíhaní efektívne, v súlade s právom na obhajobu a za predpokladu rešpektovania súkromia osôb, ktoré podliehajú týmto opatreniam.

F. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie:

a) primeranú ochranu svedkov, ktorí poskytujú informácie týkajúce sa trestných činov, ktoré sú uvedené v bode A písm. a), b) a e), najmä v súlade s rezolúciou Rady Európy z 23. novembra 1995 o ochrane svedkov v boji proti organizovanému zločinu [1];

b) primeranú pomoc obetiam a ich rodinám.

Na tieto účely členské štáty zabezpečia, že:

i) s obeťami sa je možné spojiť, ak to požaduje trestné právo procesné členských štátov, aby podali dôkazy v trestnom konaní, čo môže zahŕňať udelenie dočasného bydliska v potrebných prípadoch, a

ii) obetiam sa umožní vrátiť sa do krajiny ich pôvodu, alebo inej krajiny, ktorá je pripravená prijať ich s plnými právami a ochranou, ktoré sa im priznávajú v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi jednotlivých členských štátov.

Naviac, každý členský štát zabezpečí, že obetiam trestných činov podľa hlavy I B sa poskytne pomoc, ktorá im umožní brániť ich záujmy pred súdom.

Každý členský štát preskúma, akým spôsobom informuje rodiny detí, ktoré sú obeťami trestných činov upravených touto jednotnou akciou, o postupe vyšetrovania.

G. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby úrady, ktoré majú príslušné skúsenosti v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi a pohlavného zneužívania detí, najmä prisťahovalecké úrady, úrady sociálneho zabezpečenia a daňové úrady, venovali osobitnú pozornosť problémom, ktoré sú spojené s obchodovaním s ľuďmi a pohlavným zneužívaním detí, za predpokladu rešpektovania vnútroštátneho práva členského štátu, spolupracovali s orgánmi zodpovednými za vyšetrovanie a potrestanie trestných činov podľa bodu A písm. a), b) a e). V prípadoch, ktoré si zaslúžia osobitnú pozornosť, tieto úrady najmä:

— upovedomia príslušné orgány z vlastnej iniciatívy, že existujú odôvodnené príčiny domnievať sa, že jeden z týchto trestných činov bol spáchaný,

— poskytnú týmto úradom všetky užitočné informácie, buď na požiadanie, alebo z vlastnej iniciatívy,

[1] Ú. v. ES C 327, 7.12.1995, s. 5.

— ak je to vhodné, zúčastnia sa konania ako znalci.

H. S cieľom zabezpečiť, aby bol boj proti obchodovaniu s ľuďmi a pohlavnému zneužívaniu detí plne účinný, každý členský štát zabezpečí, že činnosť orgánov zodpovedných za tento boj, je náležito koordinovaná a umožňuje multidisciplinárny prístup. Takáto koordinácia môže zahŕňať napr. národnú alebo regionálnu úroveň v závislosti na správnej štruktúre a právnom systéme členského štátu, ktorého sa týka, útvary ministerstiev, políciu, súdne orgány, ktoré sa špecializujú na túto oblasť, ako aj verejné subjekty, ktorí sú za túto oblasť osobitne zodpovedné.

I. Orgány každého členského štátu venujú náležitú pozornosť príspevku akejkoľvek skupiny, nadácie alebo združenia k boju proti obchodovaniu s ľuďmi a pohlavnému zneužívaniu detí, ktoré majú v zmysle ich štatútu za cieľ boj proti takým trestným činom.

HLAVA III

Spolupráca medzi členskými štátmi

A. Členské štáty si navzájom poskytnú čo najširšiu možnú súdnu spoluprácu pri vyšetrovaní a súdnom konaní, ktoré sa vzťahuje na trestné činy uvedené v druhej hlave bod A písm. a), b) a e).

B. Každý členský štát, ktorý urobil výhradu alebo vyhlásenie k článku 5 Európskeho dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach z 20. apríla 1959, preskúma ju s cieľom overenia, či by mohla predstavovať prekážku efektívnej spolupráce s inými členskými štátmi s ohľadom na trestné činy, o ktorých pojednáva táto jednotná akcia.

C. Členské štáty v súlade s platnými dohodami a dohovormi zabezpečia, že žiadosti o právnu pomoc sa vybavujú tak rýchlo, ako je to možné a v plnom rozsahu žiadajúcu stranu informujú o postupe konania.

D. Členské štáty tam, kde je to vhodné, prijmú potrebné opatrenia, ktoré umožnia priamy prenos žiadostí o pomoc medzi miestne príslušnými orgánmi.

E. Každý členský štát tam, kde takéto vymenovanie ešte neexistuje, vymenuje jeden alebo viac kontaktných orgánov, s ktorými sa možno spojiť v prípade ťažkostí s vyhovením naliehavej žiadosti o právnu pomoc.

F. Členské štáty si tiež poskytnú, v súlade s príslušnými tradíciami právneho systému každého členského štátu a príslušnými dohovormi a dohodami vzájomnú pomoc pri výmene informácií, ktorá v niektorom členskom štáte má administratívnu povahu alebo patrí do právomoci správnych orgánov.

G. Každý členský štát zabezpečí, že informácie, ktoré sa týkajú nezvestných mladistvých a osôb uznaných vinnými za trestné činy upravené touto jednotnou akciou, ako aj informácie, ktoré môžu byť užitočné pre vyšetrovanie a trestné stíhanie takých trestných činov, sú sprostredkovávané tak, že sú ľahko dostupné a môžu byť účinne použité a vymieňané s ostatnými členskými štátmi.

H. Bez dopadu na svoje vlastné vyšetrovania a konania, každý štát môže bez prijatia predchádzajúcej žiadosti oznámiť inému členskému štátu akúkoľvek konkrétnu informáciu ak usúdi, že zverejnenie takejto informácie pravdepodobne pomôže prijímajúcemu štátu začať alebo uskutočniť vyšetrovania alebo konania, ktoré zabránia alebo umožnia uložiť sankcie za trestné činy podľa druhej hlavy bod A písm. a), b) a e) alebo ktoré by si pravdepodobne vyžadovali žiadosť o súdnu spoluprácu zo strany toho členského štátu.

I. Výmena a prenos informácií, ktoré sú uvedené v odsekoch F, G a H sa uskutočnia v súlade s rešpektovaním práva na súkromie, v súlade s platnými dohodami a vnútroštátnym právom, ktoré sa vzťahuje na počítačové spracovanie osobných údajov.

J. Členské štáty informujú a upozornia, ak je to možné, svoje zastupiteľské a konzulárne úrady v tretích krajinách a čo najlepšie využijú ich možnosti v kontexte medzinárodnej spolupráce, ktorá sa týka boja proti obchodovaniu s ľuďmi a pohlavnému zneužívaniu detí.

HLAVA IV

Záväzok a následná činnosť

A. Každý členský štát predloží vhodné návrhy na vykonávanie tejto jednotnej akcie na posúdenie príslušným orgánom s cieľom ich prijatia.

B. Rada na základe náležitých informácií vyhodnotí plnenie záväzkov členských štátov, ktoré im vyplývajú z tejto jednotnej akcie do konca roka 1999.

C. Táto jednotná akcia sa uverejní v úradnom vestníku.

D. Nadobúda účinnosť dňom jej uverejnenia.

V Bruseli 24. februára 1997

Za Radu

predseda

H. VAN MIERLO